

**DÉMÁSZ Társaságcsoporth Munkavédelmi
Bizottságának Elnökétől**

Tárgy: Munkavédelmi képviselők oktatása Szeged

VIMFÓ Munkavédelmi Bizottsága(i)
Székhelyén

Tisztelt Munkavédelmi bizottság! Kedves képviselőtársaim!

2010. január 28-29-én Szegeden részt vettem a Munkavédelmi képviselők oktatásán, amelyet a Főcze Lajos „Munkavédelmi Képviselőkért” Alapítvány szervezett.

Péterfy Lajos az alapítvány kuratóriumának titkára megnyitójában tájékoztatta a jelenlévőket az alapítvány tevékenységéről és működéséről a munkavédelmi képviselők jogállásáról és jogvédelméről. Bővebb információ az alapítvány honlapján www.kepviselo.hu.

Az 1993. évi XCIII. sz. törvény a munkavédelemről (Mvt.) alapján a munkavédelmi képviselőknek rendes felmondással nem lehet felmondani. Rendkívüli felmondáshoz a munkavédelmi bizottságtól kérni kell a mentelmi jogot és az egyetértést. „Az esetleges felmondáskor haladéktalanul értesíteni kell Péterfy Lajost (Telefon: +36-1-4612-458, +36-20-944 6296) /30 napon belül lehet fellebbezni a munkáltatói döntése/határozata ellen./

Az alapítvány 2010. I. félévi képzési programjai közül Budapesten 2010. április 28 (szerda) „Munkába megrokkantak és elhunytak világnapi rendezvénye” /*térítésmentes*/ és Siófokon 2010. június 3-4. (csütörtök-péntek) „Munkavédelmi képviselők XVI. Országos Fóruma” rendezvényekre meghívja a munkavédelmi képviselőket.

Borhidi Gábor az OTÉK Munkavédelmi Bizottság Munkavállalói Oldal ügyvivője előadásában az Országos szintű Munkavédelmi Érdekegyeztetés helyzetéről tartott tájékoztatót. „Jó hír”, hogy Dr. Dudás Katalint 2009. decemberében az OMMF vezetőjének kinevezték. „Rossz hír”, hogy a Nemzeti Munkavédelmi Politika az Országgyűlés által még mindig nincs elfogadva.

2010-2011. A KARBANTARTÁS ÉVE. Az Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség (EU-OSHA) felhívása az „európai helyes gyakorlat díjakra” a <http://osha.europa.eu/hu/campaigns> honlapon.

Lelassult az érdekegyeztetés üteme. Jogszabálytervezetek kiadásai késnek. Munkavédelmi jogszabályok várható változása 2010. évben.

„A 4/2002 (II.8.) SZCSM-EüM együttes rendelet az építőipari munkahelyek munkavédelmi követelményeinek minimális szintjéről szóló jogszabálytervezet jelenleg még szakértői egyeztetés alatt van. Elfogadása ez év februárjában várható.

MÓDOSÍTÁSRA KERÜL A FOGLALKOZÁS-EGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLATRÓL SZÓLÓ 89/1995. (VII.14.) Korm. rendelet,

Elfogadás előtt: A szociális és családügyi miniszter rendelete „A munkahelyi elsősegélynyújtásról.

MÓDOSULT A MUNKABALESETI JEGYZŐKÖNYV BEVEZETÉS: 2011. január 1-től”

Munkavédelmi képviselők működésének tapasztalatai. „A munkáltató számára <gazdaságilag> nélkülözhetetlen, hogy a munkavédelmi képviselőtől is kapjon információt a munkavédelem kockázatairól, a majdnem baleseteiről és a munkavállalók biztonságáról. Sokba kerülhet, ha a jogszabályok előírásaitól történő eltéréseket, illetve hiányosságokat a munkahelyek ellenőrzésekor az OMMF felügyelő(i) állapítják meg.”

Fontos, hogy a munkavédelmi képviselők <munkavédelmi tevékenységei> legyenek dokumentálva pl. bizottsági ülés jegyzőkönyv(ek), kockázatértékelés, jegyzőkönyv(ek), emlékeztető(k).

A munkavédelmi bírságok felhasználásáról szóló Pályázati Felhívás olvasható az OMMF honlapján www.ommf.hu. „A pályázatokat az ESZA Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft. részére (1134. Budapest, Váci út 45. „C” épület) írásban, hat példányban (1 pld. eredeti + 5 pld. másolat) kell benyújtani. A benyújtás határideje: 2010. március 31. A pályázatra fordítható keretösszeg 570 millió Ft, amelyből kamatmentesen visszatérítendő, vagy vissza nem térítendő támogatás is adható. Kiemelten támogatható célok; a) A munkahelyi stressz megelőzését célzó hazai és nemzetközi tapasztalatok összegyűjtése, és ezek figyelembevételével a munkáltatók helyes stressz kezelésre történő felkészítése. b) Munkavédelmi képviselők (bizottságok), munkavédelmi szakemberek képzése, gyakorlati és elméleti kérdések megoldásában felkészítése, kommunikációs készségfejlesztő, konfliktuskezelő tréningje. ...”

Dr. Raffai Mária, munkaegészségügyi és kémiai biztonságtechnikai szakértő előadása az előzetes, időszakos, soron kívüli és záró orvosi vizsgálatok jelentősége a munkahelyeken. Munkavédelmi képviselő együttműködésének fontossága a munkabalesetek és foglalkozási megbetegedések megelőzésében. Kémiai biztonság érdekében teendő intézkedések.

„Előzetes munkaköri alkalmassági vizsgálat:

- A munkaterület, a munkakör, megváltoztatásakor
- Nehéz, vagy közepesen nehéz munkavégzés esetén
- A munkába lépést megelőzően,
- Személyi higiénés vizsgálatnál

Időszakos alkalmassági vizsgálat: A munkakörnyezeti ártalom és a munkavállaló egészségi állapotának függvényében – a jogszabály szerinti, és az orvos által meghatározott gyakorisággal.

Az időszakos alkalmassági vizsgálatok célja:

- Ellenőrizni, hogy nem alakult-e ki megbetegedés,
- A foglalkozási megbetegedések és munkabalesetek megelőzése.
- Nincs-e olyan megbetegedés, amely a munkakör ellátására alkalmatlanná teszi.

Az időszakos alkalmassági vizsgálatok

- Fiatal, és az idősödő munkavállalóknak
- A fizikai, kémiai ártalomnak kitetteknek
- Fokozott baleseti veszéllyel járó munkakörben
- Fokozott pszichés és pszichoszociális terhelésnek kitett munkavállalóknak
- Biológiai kockázattal járó

munkakörben dolgozóknak – évente.

Időszakos alkalmassági vizsgálatok:

Veszélyes kémiai expozíció hatásával járó tevékenységeknél kiegészülhet „ún.” biológiai monitorozással.

Soron kívüli munkaköri orvosi alkalmassági vizsgálat: Ha azt valamilyen esemény, vagy a dolgozó egészségi állapotában bekövetkezett változás indokolja

Az egészségügyi dokumentáció: Az alkalmassági vizsgálatokról készült vélemények, az egészségügyi dokumentáció, a munkavállaló tulajdona

Foglalkozási betegség gyanúja: Az észlelő orvosnak be kell jelenteni a munkavállaló munkahelye szerint illetékes területi OMMF felé.

A munkavédelmi képviselők tájékoztatása: a) A munkakörnyezeti **zajmérésről**, b) A **Biztonsági Adatlappal** rendelkező veszélyes anyagokról, c) Az **egyéni védőeszköz** juttatás rendjéről”

Somogyi Gyula, munkavédelmi szakértő előadása a munkavédelmi képviselők feladatait az Mvt. előírásainak figyelembe vételével. Együttműködés fontossága a gazdálkodó szervezet szakembereivel és társadalmi szervezetekkel.

„A munkavédelmi képviselők feladatait –jogait, kötelezettségeit – alapvetően a munkavédelmi törvény, annak is a VI. fejezete határozza meg.

A munkavédelmi képviselő jogai tartalmuk szerint négy fő csoportba sorolhatók:

Vizsgálódáshoz, közvetlen tapasztalatszerzéshez való jog:

- A munkavédelmi képviselő működési területéhez tartozó munkahelyek, technológiák, munkaeszközök, egyéni védőeszközök, biztonsági berendezések megvizsgálása.
- A munkabalesetek körülményeinek vizsgálatában való részvétel.
- A foglalkozási megbetegedések vizsgálatában való közreműködés.

Tájékoztatói jog:

- Tájékoztató a dolgozóktól a munkavédelmi problémákról, a munkakörülményekről.
- Tájékoztató kérése a munkáltatótól:
 - általános jelleggel, egy adott időszak, egy adott
 - üzem munkavédelmi helyzetéről, és konkrét esetekre vonatkozóan is.

Tanácskozási, döntés-előkészítési, döntési jog:

• **Tanácskozási jog:**

A munkavédelmi feladatok elvégzésében érintett személyek kijelöléséről, foglalkoztatásáról, tevékenységéről. (munkavédelmi szakemberek, foglalkozás-egészségügyi szakemberek/szolgáltató, összehangolást végző szakember, elsősegélynyújtásban-sürgősségi orvosi ellátásban részt vevők, mentési, tűzvédelmi és katasztrófavédelmi feladatok ellátásába bevont munkavállalók)

A munkahelyi veszélyforrásokról és az ellenük való védekezés módjáról, az egészséges és biztonságos munkavégzés feltételeiről mind a munkahely egésze, mind az egyes munkafolyamatok tekintetében.

- A munkahelyen több munkáltató alkalmazásában álló munkavállalók egyidejű foglalkoztatásakor keletkező többlet kockázatokról, azok megelőzéséről, az összehangolási feladatokról.
- A mentési tervben foglaltak munkahelyre vonatkozó feladatairól és eszközeiről.
- A kockázatértékelés illetve felülvizsgálatának eredményeiről, a megtett intézkedésekről, a munkavédelmet érintő kérdésekben megtett intézkedésekről, az intézkedések végrehajtásáról, és a tapasztalatokról.
- A munkavédelmi felügyelőségtől kapott információkról, a hatósági intézkedések megállapításairól.
- A munkabalesetek, foglalkozási megbetegedések nyilvántartásáról, bejelentéséről.

• **Döntés-előkészítési jog:**

A munkavédelmi képviselő véleményt nyilváníthat: pl. új munkahely létesítése, új technológia bevezetése, munkavédelmet érintő belső szabályozás, átszervezések, teljesítmény norma emelések stb. döntéseinek előkészítése során.

Figyelem! A döntés-előkészítési során tett képviselői ellenvetés nem köti a munkáltatót, azaz egyet nem értés esetén is bevezetheti az intézkedést.

Mit tehet a képviselő ekkor? Mozdósíthatja a helyi szakszervezetet, megkeresheti a munkavédelmi felügyeletet.

• **Döntési jog:**

Egyetértés gyakorlása a munkavédelmi szabályzat kiadásához.

Figyelem! A munkavédelmi szabályzat érvényesen nem adható ki a munkavédelmi képviselő / bizottság egyetértése nélkül.

Eljárási és kezdeményezési jogok:

- **Eljárási jog:**
 - Hatóság megkeresése tanácsadás vagy eljárás lefolytatása végett.
 - Szakértő igénybevétele.
- **Kezdeményezési jog:**
 - A munkáltatóval való kapcsolattartásban a kezdeményezési jog általános gyakorlása.
 - Munkavédelmi bizottság alakítási és működtetési jogok kezdeményezése.
 - Munkaügyi jogvita kezdeményezése.
 - Munkahelyi munkavédelmi program elkészítésének kezdeményezése.

FONTOS TUDNI, HOGY: Az eddig felsorolt jogokat a munkavédelmi képviselők gyakorolják, de amennyiben munkavédelmi bizottságot hoznak létre, akkor a képviselőket megillető jogokat amennyiben azok a munkavállalók összességét érintik, a bizottság gyakorolja. pl. :

- Munkavédelmi Szabályzat kiadásakor egyetértési jog gyakorlása.
- Munkahelyi munkavédelmi program készítésének kezdeményezése.
- Új technológia, új munkahely kialakításának véleményezése.
- Munkavédelmi szakemberekkel történő kapcsolattartás.
- Munkavédelmi felügyelet megkeresése.

A munkavédelmi képviselő kötelezettségei: A munkavédelmi képviselő kötelezettségei egyben feladatokat is jelentenek.

A képviselő köteles:

- A megválasztását követően a munkavállalók érdekében gondosan és jóhiszeműen eljárni a munkáltatóval szemben.(eljárási kötelezettség)
- Továbbítani a munkavállalók munkavédelmi kérdésekhez kapcsolódó javaslatait, kifogásait.
- Megvizsgálni a munkavállalók kezdeményezéseit, tájékoztatni a munkavállalókat a rendelkezésére álló ismeretekről, információkról, tevékenységről. (választókkal kapcsolattartási kötelezettség)
- Lehetőség szerint együttműködni a munkáltatóval a munkáltatói érdekekre is tekintettel. (rendeltetésszerű joggyakorlás kötelezettsége)

Így például:

- Gyors tájékoztatásra, tájékozódásra törekvés.
- A munkáltató működési sajátosságainak, ügyrendjének, munkarendjének tiszteletben tartása.
- Joggal való visszaélés kizárása.
- Megalapozott szakszerű álláspont kialakítása véleményezés során.
- Rugalmas tárgyalási stílus, engedmények alkalmazása fontosabb előnyökért.
- Tartózkodás az indokolatlan többlet- követelmények bevezetésétől.
- A hiányosságok megszüntetésére teljesíthető határidőkben történő megállapodás.
- Költségkímélés, a képviseleti tevékenységre felhasználható munkaidő kímélése, ésszerű felhasználása.
- A hatósághoz fordulás komoly fajsúlyú ügyekre korlátozása, stb.

Folytatva a kötelezettségeket, a tudomására jutott adatokat (üzleti titok), tényeket, gazdasági mutatókat, a munkavállalók egészségi állapotára vonatkozó adatokat bizalmasan kezelni, védeni.

A munkáltató elsődleges és objektív felelősségének tiszteletben tartásával eljárni.

Mit értek alatta?

- a) Az érdekképviselő munkája során nem utasíthatja munkatársait, nem kérhet tőlük utasításszerűen műszaki dokumentációt, technológiai utasítást, nem veheti át a baleset kivizsgálás irányítását, nem intézkedhet közvetlenül a munkavédelmi hiányosság megszüntetésére, stb.

- b) Ha megszegi a kötelezettségét ez joghátrányokkal jár vagy járhat a terhére.
- c) A munkavállalók beszámoltathatják, megróhatják, visszahívhatják.
- d) A munkáltató a munkajogi védelem korlátai között elzárkózhat az együttműködéstől, és súlyosabb kötelezettség szegés esetén pl. titokvédelem megsértése, polgári, büntető igényt érvényesíthet.

Munkavédelmi képviselő együttműködésének lehetősége a gazdálkodó szervezet képviselőivel:

Az együttműködési kötelezettség jogi szabályozása a Munkavédelmi törvény:

Általános szabály, hogy a munkáltatóknak és a munkavállalóknak, valamint az állami szerveknek a munkavédelmi törvényben és a munkavédelemre vonatkozó más szabályokban meghatározott jogok gyakorlása és kötelezettségek teljesítése során együtt kell működniük.

1. A munkavédelmi törvény biztosítja: A munkavédelemmel kapcsolatos érdekegyeztetést, a munkavállalók munkavédelmi érdekvédelmét,
2. Meghatározza: A munkavédelmi képviselők jogait és kötelezettségeit, nem érintve a munkavállalói érdekképviselőknek - más jogszabályban- elsősorban a munka törvénykönyvében, a köztisztviselői és a közalkalmazotti törvényben szabályozott, munkavédelemmel kapcsolatos jogait. Egyúttal meghatározza a munkáltatók munkavédelmi feladatait is.
3. Két fontos tudnivaló: a) A szakszervezetek, az üzemi tanácsok, a munkavédelmi képviselők nincsenek egymásnak alá és fölé rendelve, és egymás jogait nem gyakorolhatják. b) Az állam nem szabályozhatja az érdekképviselők együttműködését. Ezzel szemben az állami szervekre, és a munkáltatókra nézve kötelezővé teszi az érdekképviselői szervekkel való együttműködést.

Az érdekképviselői szervek viszont saját elhatározásuk alapján jogosultak az együttműködésre.

A munkáltató és a munkavédelmi képviselők, munkavédelmi bizottság közötti együttműködés.

Tapasztalataim szerint az alábbi együttműködési lehetőségekkel élnek a felek:

Nincs a munkavédelmi törvényi előírásokon és a munka törvénykönyve előírásain kívül semmi sem szabályozva a munkáltató és a munkavédelmi bizottság között, ettől függetlenül viszonylag jó az együttműködés.

Biztosított a tájékoztatás mindkét fél részéről, megvannak a kapcsolattartók, működik a vizsgálódási jog, nincs munkabaleset kivizsgálás képviselő közreműködése nélkül, külön költséghely van biztosítva a munkavégzés, a képviselő oktatás, a szakmai anyagok beszerzésének, stb. költségeire, gépkocsi használatra, sőt még vállalati személygépkocsit is kap a bizottság vezetője a képviselői munkája végzéséhez.

Van együttműködési megállapodás a két fél között.

Szabályozva vannak:

- az általános szabályok,
- a társaság kötelezettségei, pl. a társaság negyedévente baleseti statisztikát ad át a képviselőknek, a munkavállalók nagyobb csoportját érintő munkavédelmi tárgyú megbeszélésekre biztosítja a képviselő részvételét, a kiemelkedő munkát végző képviselőket jutalmazza, biztosítja az ülésekre a kis és a nagytárgyalót az összes technikai felszereléssel együtt, évente több mint fél millió forintot különít el az ülések költségeire, az adminisztrációra, szakirodalom beszerzésére, konferenciákon való részvételre, stb.
- a munkavédelmi bizottság és a képviselők kötelezettségei, a képviselők kedvezményei, még a munkavédelmi bizottság vezetőjének tiszteletdíja is,- És a munkavédelmi képviselők védettsége.

Véleményem szerint az együttműködési megállapodásra szükség van! MIÉRT? Keretjogszabály van, védettség ugyanaz, mint az ÜT tagnak.

Erre az együttműködési megállapodásra van segédanyag is: (OÉT OMB ajánlása)

Együttműködés a gazdasági szervezet képviselőivel

A munkáltató elsőszámú vezetőjével és a munkavédelmi kérdésekben kompetenciával rendelkező vezetőkkel: Ez a feladat általában a kis és középvállalkozásoknál járul/hárulhat a munkavédelmi képviselőre, nagyobb cégeknél ezt a munkavédelmi bizottság vezetője látja el.

Van együttműködési kötelezettség ezen túl a munkáltató munkavédelmi kérdésekben megfelelő kompetenciával rendelkező vezetői és a munkavédelmi képviselő között is. (gazdasági vezető, HR vezető, munkaügyi vezető, termelési vezető, üzemvezető, művezető, stb.)

Látszólag egyező az érdek a munkáltató, vagy felelős vezető munkatársai és a képviselő között, hiszen mindkettőnek érdeke a biztonságos és egészséget nem veszélyeztető munkafeltételek biztosítása. A gyakorlatban érdekkülönbség van:

Munkavédelmi képviselő érdeke: Azt várják a választói, hogy legyen elég érdekérvényesítő képessége, legyenek jobbak a munkakörülmények, a munkafeltételek, ez pedig gyakran kiadásokkal, beruházásokkal járhat.

A munkáltató és vezető munkatársai a gazdaság működéséből adódóan a versenyképesség, a piaci pozíció megtartásában, a fajlagos költségsökkentésben érdekeltek, ezért csak a legszükségesebb és nagyon indokolt munkavédelmi célú kiadás a céljuk.

A konfliktus tehát eleve adott.

Mit tehet a munkavédelmi képviselő az eredményes működése érdekében?

1. Igyekezzen minden esetben szakmailag minél jobban megalapozott igényeket előterjeszteni. a) Ki és mi tud ebben segíteni? b) Gyűjtsön össze minél több érvet a javaslata, kezdeményezése alátámasztására.
2. Kérdezze meg dolgozó társait, nézze át az adott témában az ellenőrzések, szemlék jegyzőkönyveit, a munkabaleseti jegyzőkönyveket, stb.
3. Keressen szövetségest, szövetségeseket javaslata támogatására. (Pl. gépkocsivezetési pihenőidő, szakszervezet, üzemi tanács, munkavédelmi szakember)
4. Derítse ki a javaslat alátámasztásához a jogszabályi előírásokat.

Ehhez segítség: OMMF zöld szám, OMMF területi tanácsadó szolgálat, Főcze Lajos Munkavédelmi Képviselőkért Alapítvány, Munkavédelmi Képviselők Fóruma, vállalati munkavédelmi szakember, szakértő igénybevétele.

Fontos módszerbeli javaslat:

A tárgyalás kezdetén ne játssza ki minden ütőkártyáját, érveit ügyesen, apránként adja elő. Figyelje partnere reagálását és arra is alapozva igyekezzen érvelni kezdeményezése mellett. Egyszóval legyen diplomatikus.

Ha lehet, többen menjenek tárgyalni. Legyenek többen, mint a partner, megosztva a figyelmet és a figyelést is egymás között.

Törekedjen egyezsége, konszenzusra partnerével, és ez a törekvése hassa át tárgyalási szándékát és a módszerét is. Tehát ne keresse az érdekkülönbségből amúgy is meglévő konfliktus kiszélesedését.

Ha több kezdeményezése van, rangsorolja azokat. Legyen rugalmas a határidőkben.

Próbálja fogadni és helyén kezelni a partnere véleményét is. De ne engedjen alkut a munkavédelemre vonatkozó szabályokban rögzített normákban.

Ha a munkavédelmi képviselő szabálytalanságot, hiányosságot tapasztal, azt jelezze partnerének még azelőtt, hogy javaslatot kezdeményezne. Tájékoztassa partnerét a lehető leggyorsabban a fontos információkról. (Pl. vizsgálódásának, szemléjének tapasztalatai)

Ha a munkáltató döntés tervezetekről, beruházási elképzelésekről, munkavédelmi tárgyú kérdésekről véleményt kér, akkor a képviselő lehetőleg záros határidőn belül reagáljon ezekre a megkeresésekre.

Ha működik a vállalatnál munkavédelmi bizottság, akkor a képviselő támaszkodjon a munkavédelmi bizottságvezető segítségére is. Beszéljék meg a problémát, a javaslatot, a kezdeményezést, és ha nem tud a partnerével megegyezni, akkor vigyék magasabb szintre az egyeztetést.

Nem minden esetben célszerű mindjárt első lépésben az első számú vezetőnél kezdeni az egyezkedést. Indulhat ez alsóbb szinten is, indulhat ez a munkavédelmi szakembernél is.

(Példa: Aszfaltbedolgozók védőbakancsa, szociális helyiségek rendbetétele, hűtőtáskák biztosítása, stb.)

Végül mivel a munkavédelmi képviselő egyben munkavállaló is, a kezdeményezései előtt célszerű a partnerét tájékoztatni arról, hogy most, mint munkavédelmi képviselő, a dolgozó társai biztonságának érdekében jár el.

Együttműködés a cég munkavédelmi szakemberével, munkavédelmi vezetőjével

Vélhetően a munkavédelmi szakember, munkavédelmi vezető az a személy, aki a cégnél legjobban ismeri a munkavédelemmel kapcsolatos dolgokat. Erre alapozni kell, ezt ki kell használni.

Saját cégem példái: Partnerek vagyunk, nem ellenfelek, együtt kezeljük és oldjuk meg a dolgokat, ha van együttműködési szándék a másik félben is.

Ezen a szinten kell napi kapcsolatban lenni egymással. (Pl. Munkavédelmi szabályzat készítési folyamata, éves munkavédelmi helyzetről készített beszámoló, balesetek kivizsgálása, közös szemlék, közös veszélyfelmérés)

Legyenek szövetségesei egymásnak, segítsék egymást kezdeményezéseik megoldásában. (Pl. Kényelmesebb védősisak- téli sisakbélés, tisztálkodási szerek, gépkocsivezetők pihenő ideje, munkavédelmi szakemberek számának növelése a cégnél) Munkamegosztás, ráerősítés

Ha a munkavédelmi szakember vállalati alkalmazásban áll, akkor Ő az az ember, aki sokszor közvetít a kétirányú információáramlásban, a kölcsönös kezdeményezésekben. Ő tőle kapható friss információ is az új jogszabályokról.

Érdemes egymással megegyezni a munkamódszerekben, érdemes időnként időt szakítani arra, hogy tárgyaljanak az együttműködésükről, arról, hogy a munkavédelemben kit mi foglalkoztat.

Vitassanak meg mindent annak érdekében is, hogy emiatt a kapcsolatuk soha ne mérgesedjen el, mert az egyik félnek sem jó.

És félreértés ne essék, mindezek nem azt jelentik, hogy a munkavédelmi képviselő ne kifogásolja, kifogásolhassa meg a munkavédelmi szakember valamely intézkedésének elmaradását, vagy egy - egy kérdéssel a nem kellő foglalkozását.

Együttműködés a foglalkozás-egészségügyi szolgálattal

A foglalkozás – egészségügyi szolgáltatás módjai: a) Saját foglalkozás egészségügyi szolgáltatás működtetése, b) Szerződéssel működtetett foglalkozás- egészségügyi szolgáltatás.

A Mvt. meghatározza a munkaegészségügyi szaktevékenységi feladatokat, és azt is, hogy a munkáltatónak biztosítania kell, hogy a foglalkozás- egészségügyi szolgálattól a munkavédelmi képviselők megkaphassák a munkakörülményeikkel kapcsolatos felvilágosításokat.

A foglalkozás- egészségügyi szolgálat alapfeladatait és közreműködési kötelezettségüket kormány- és népjóléti miniszteri rendeletek szabják meg. Ha a teljesség igénye nélkül megnézzünk néhány alapvető kötelemüket, látszik, hogy lényegében a munkavédelmi szakemberre elmondott elvek vonatkoznak a szolgálattal való kapcsolattartásra is.

Néhány nehezítő körülmény:

1. A szolgálatok egy része nem munkaegészségügyi tevékenységet végez. (foglalkozás-egészségügy és munkahigiéne). Sokan nem is ismerik azt az üzemet, ahová alkalmazásra véleményezik a dolgozókat.
2. Elvértve találni olyan foglalkozás-orvostani orvost, aki legalább aláírja a kockázatértékeléseket, pedig pl. a kémiai kockázatok értékelése az Ő feladata.

Közös feladatuk a munkavédelmi szakembereknek és a munkavédelmi képviselőknek is, hogy erről a holtpontról elmozduljunk.

Együttműködés más érdekképviselőkkel

Ez alapvető érdeke a munkavédelmi képviselőnek is.

Együttműködés a szakszervezetekkel

A szakszervezetek munkavédelemmel kapcsolatos jogai:

- Ellenőrzési jog
- Észrevételezési jog
- Kezdeményezési jog

A szakszervezetek és a munkavédelmi képviselők jogai között van a legtöbb párhuzamosság.

Feladat az együttműködésben a jó munkamegosztás, a kölcsönös információ, ha kell, az együttes fellépés. Ezt az együttműködést is célszerű írásban rögzíteni. Tapasztalatom, hogy mindkét fél örül a másik jelenlétének.

Együttműködés az üzemi tanáccsal

Az üzemi tanács munkavédelemmel kapcsolatos joga előzetesen véleményezni a munkáltató belső munkavédelmi szabályozásait, pl.: VMSZ-t.

Szükséges, hogy a belső szabályozások tervezeteit együttesen tárgyalják meg, és itt a szakmai véleményezés a munkavédelmi képviselő feladata.

Ugyan ezen elveket kell alkalmazni más munkáltatói intézkedések tervezetének munkavédelmet érintő megtárgyalásánál is (pl. átszervezés, rehabilitációs terv, stb.)

Néhány konkrét együttműködési feladat a gazdálkodó szervezet képviselőivel

Munkavédelmi oktatás:

A munkáltatót törvény kötelezi arra, hogy a munkavédelmi képviselőkkel meghatározott kérdésekről tanácskozzon, biztosítsa részvételüket döntései előzetes megvitatásában. E kötelezettségek egyike a munkavédelmi oktatás megtervezése, megszervezése.

Miről kell tanácskozni?

- Az oktatás munkaidőben történő megfelelő időpontjának kiválasztásáról.
- Az oktatáson részt vevők ütemezéséről.
- Az oktatást végző személyek kiválasztásáról.
- Az oktatási helyszínek kijelöléséről.
- Az oktatás tematikájának meghatározásáról.
 - Legyen napirend a veszélyek/kockázatok bemutatása
 - Az érintettek meghatározása
 - A veszélyek/kockázatok megszüntetésének- csökkentésének tennivalói
 - A munkahelyi környezet sajátosságai
 - A munkaeszközök speciális veszélyei
 - A veszélyes anyagok és készítmények használata, tárolása (biztonsági adatlap)
 - A technológia, a munkavégzés veszélyei
 - Ha több munkáltató dolgozói dolgoznak egymástól el nem határolható munkaterületen, akkor egymás veszélyeztetése.
 - És ne csak az általános témák.
- Az oktatás és a számonkérés dokumentálásáról.
- Az oktatási módszerek megválasztásáról.
- A tárgyaláson a munkabalesetek kivizsgálásának, az ellenőrzéseknek a tapasztalatai alapján bátran kezdeményezzen a képviselő. Legfontosabb a megelőzés, a más kárán tanulás.
- Vitassák meg a rossz oktatási tapasztalatokat is.
- Megegyezésüket célszerű emlékeztetőben rögzíteni.

(Néhány példa: Feszültség alatti munkavégzés speciális veszélyei. Emelőgép, munkagép környezetében történő munkavégzés veszélyei, feszültség közelében végzett szerelés veszélyeinek kiküszöbölése. Esettanulmány a vezetők oktatásán)

A munkavédelmi képviselő szemlézési és munkahely ellenőrzési tevékenysége

A munkavédelmi képviselő egyik legfontosabb joga.

Mert:

1. Vizsgálni, ellenőrizni tudja:
 - A munkahelyen folyó tevékenységeket.
 - A munkaeszközök használatát.
 - A veszélyes anyagok és készítmények használatát.
 - A munkavégzés körülményeit.
 - Az egyéni védőeszköz juttatást és használatát.
 - A kollektív védelem állapotát.Egyszóval a munkahely munkavédelmi állapotát.

2. Véleményeket tud gyűjteni:

- A munkahelyi vezetőktől
- A munkavállalóktól

3. Konzultálni tud munkavédelmi kérdésekben.

4. Javaslatokat tud összegyűjteni.

Mit kell eldönteni az ellenőrzés előtt?

1. Hogyan, kivel ellenőrzök. Egyedül, munkavédelmi szakemberrel- foglalkozás-egészségügyi orvossal, munkahelyi vezetővel, szakszervezettel.
2. Legjobb módszer a munkavédelmi, foglalkozás – egészségügyi szakemberrel együtt ellenőrizni (szakmai hozzáértés, munkamegosztás.) Ha nem akadály, legyen ott a munkahely vezetője is.
3. Mely munkaterületen ellenőrzök.

Meg kell határoznom az ellenőrzés tárgyát is.

Kiemelten vizsgálandók:

- Munkaeszközök, gépek berendezések, azok védőberendezései, védőburkolatai.
- Munkaeszközök kezelhetősége, munkahelyi mozgástér.
- Védőeszközök megléte a veszélyek- ártalmak ellen.
- Kockázatértékelés megléte, intézkedési terv végrehajtása, vannak-e új kockázatok.

Célszerű esetenként célzott vizsgálatokat tartani.

pl. Munkavédelmi üzembe helyezések, időszakos biztonsági felülvizsgálatok megléte. Ismerik-e a munkavállalók az őket fenyegető ártalmakat, veszélyeket.

Megfelelőek-e az egyéni védőeszközök, stb. (pl. védősisak minősége, villanyszerelők védőbakancsa)

Célszerű éves tervet összeállítani az ellenőrzésre.

De, lehet nem csak előre tervezett ellenőrzést tartani, ha arra dolgozói kezdeményezés van, ha rendkívüli esemény-baleset következett be.

Fel is kell készülni az ellenőrzésre.

Mit kell átnézni?

- Előző ellenőrzések tapasztalatait (munkavédelmi felügyelői, vezetői, munkavédelmi és foglalkozás- egészségügyi ellenőrzéseket is).
- Az ellenőrizendő terület munkavédelmi dokumentációit.
- Az ellenőrzött tevékenységre vonatkozó jogszabályi előírásokat.
- A belső szabályozásokat.
- A szakmai szokásokat, technológiai-műveleti utasításokat.

Ha teheti, a munkavédelmi képviselő előre jelentse a munkahely vezetőjének az ellenőrzés időpontját, ha teheti témáját és okait.

Ha ez az előzetes bejelentés megíúsítaná a tényleges feltáró munkát, akkor ezt ne tegye.

A képviselő viselje az adott területre előírt egyéni védőeszközöket, tartsa be az oda vonatkozó munkavédelmi szabályokat.

Az ellenőrzésről készüljön jegyzőkönyv, fényképfelvétel/vázlatrajz, ha tudja, állapítsa meg a felelősöket is, de ne Ő írjon elő felelősi kötelezettséget és határidőt. (példa: vészleállító gomb, hibás védőburkolat, nem működő reteszelés, akkor azonnali leállítás kezdeményezése) A jegyzőkönyvet meg kell küldeni a munkáltatónak, aki nyolc napon belül köteles válaszolni, írásban.

Tájékoztatni kell a tapasztalatokról a munkavállalókat is.

Vissza kell ellenőrizni az intézkedéseket

Közreműködés a munkabalesetek kivizsgálásában

A munkáltatónak minden balesetet nyilvántartásba kell venni, ki kell vizsgálni és a 3 napon túli keresőképtelenséggel járó munkabalesetet be kell jelenteni.

Az is kötelessége, hogy a bekövetkezett balesetéről tájékoztassa a munkavédelmi képviselőt. Ezt követően tájékoztatási kötelezettsége van: a kivizsgálás megkezdéséről, a sérült és a tanúk, a munkahelyi felelős vezető meghallgatásának időpontjáról és helyszínéről. Tegye lehetővé, hogy a képviselő megismerhesse a baleset helyszínét, a bekövetkezés körülményeit, a dokumentációkat-iratokat is.

A kivizsgálásban való részvétel:

A munkavédelmi képviselő dönti el, hogy részt vesz a kivizsgálásban, vagy csak az iratokat kéri be. Ajánlott a részvétel - főleg a súlyos baleseteknél.

FIGYELEM! A kivizsgálás a munkáltató és a munkavédelmi szakember dolga, ezt nem veheti át a képviselő.

Mit tanulmányozzon a munkavédelmi képviselő?

1. Azt, hogy korrekt volt-e a kivizsgálás.
2. A meghallgatásban elmondottak szerint történt-e az adatok rögzítése, és lettek-e az ok- okozati összefüggések feltárva.
3. Megfelelő következés lett e levonva a megelőző intézkedésekre.
4. A képviselő maga is kérdezhet a sérülttől, a tanuktól, a munkahelyi vezetőktől, a kivizsgálótól is. Vizsgálati szempontokra is tehet javaslatot.

A befejező aktus a munkabaleseti jegyzőkönyv elkészítése.

Ebben a következőket figyelje a képviselő:

Első oldal: A baleset körülményeinek részletes leírása.

Harmadik oldal:

- A munkafolyamat meghatározása
- A sérült konkrét fizikai tevékenysége
- A munkabalesethez kapcsolható munkaeszköz
- A balesetet kiváltó esemény
- A sérüléssel összefüggésben lévő anyag
- A baleseti sérülés, károsodás külső oka
- Személyi tényező
- A védő- és jelzőberendezések, egyéni védőeszközök alkalmassága.

ÉS mindezek egyezősége a kivizsgálással és az első oldal részletes leírásával.

Szintén a harmadik oldalon kell egyetértés esetén aláírnia a munkavédelmi képviselőnek a jegyzőkönyvet. Ha nem ért egyet, leírhatja a külön véleményét.

Milyen szakanyag segíti a képviselőt a baleset kivizsgálásában?

Az 5/1993. (XII.20.) MüM rendelet 3. számú melléklete a kivizsgálás szempontrendszeréről.

A képviselő: Eldöntheti, hogy részt vesz-e a baleset kivizsgálásában. (pl. a két képviselő partnerem)

Kockázatértékelés jelentősége, képviselő feladata a kockázatértékelés során

A munkavédelmi képviselő kockázatértékeléssel kapcsolatos feladatai:

1. A kockázatértékelés lényegének megismerése, megértése.
2. A munkahelyén az eddig elvégzett kockázatértékelések megismerése.
Mit vizsgáltak, kik vizsgálták, hogyan vizsgálták, milyen megállapításokat tettek, milyen intézkedéseket határoztak meg, azok hogyan teljesültek, stb.
3. Áttekinteni és átgondolni az érintett munkahelyen, hogy minek a kockázatértékelését kell elkészíteni
4. Megismerni a munkavégzés körülményeit, a technológiát, a munkaeszközöket, azok működését és védelmét, a veszélyes anyagokat és készítményeket.
5. Összegyűjteni a dolgozói, vezetői panaszokat, észrevételeket, javaslatokat.
6. Lehetőségéhez mértén megismerni a munkavégzésük fontosabb munkavédelmi jogszabályi előírásait, az eddigi balesetek tanulságait.
7. Ha tud, lehetőleg vegyen részt a kockázatértékelés helyi felmérésében.
8. Kérje be és tanulmányozza át a kész kockázatértékeléseket, és kérjen tájékoztatást azok tapasztalatairól.
9. Legyen szoros a kapcsolata a kockázatértékelésben a munkavédelmi és foglalkozás-egészségügyi szakemberrel.”

Korom Péter a Dél-alföldi Munkavédelmi Felügyelőség igazgató-helyettese előadása „Az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Felügyelőségek ellenőrző és irányító tevékenységéről. A 2010. évi főbb feladatok meghatározásáról. Munkavédelmi jogalkotás jelenlegi helyzetének értékeléséről, feladatairól.”

„2009. év ellenőrzéseinek tapasztalatai:

Régióink felügyelői 2009. évben összesen 2482 munkáltatónál végeztek munkavédelmi ellenőrzést. Az összes látogatás 61,71 %-a kiemelt ágazatokban történt. A kiemelt ágazatokban történt 3180 látogatásból 416 a mezőgazdaság, 1031 az építőipar, 1648 a feldolgozóipar, 75 az egészségügy és 10 a bányászat területére esett. A kiemelt ágazatokban történt látogatások 13,1 %-a a mezőgazdaság, 32,4 %-a az építőipar, 51,8 %-a a feldolgozóipar, 2,4 %-a az egészségügy és 0,3 %-a a bányászat területén történt. Felügyelőink 490 esetben adtak ki tevékenység felfüggesztő határozatot, amelyek esetén a súlyos veszélyeztetés 1219 fő munkavállalót érintett, 825 db felfüggesztett tevékenységgel, használat felfüggesztő határozat 978 esetben került kiadásra, amely 2534 db felfüggesztett munkaeszközt érintett 2077 fővel. Az adott időszakban 641 db foglalkozástól eltiltó határozatban 1625 fő dolgozót tiltottunk el a kifogásolt munkavégzéstől. Hiányosság megszüntetését előíró 1937 db határozat került kiadásra, melyekben 8220 pontban intézkedtünk a fennálló hiányosságokra.

A súlyos, több munkavállalót érintő és a többszörös veszélyeztetések esetén munkavédelmi bírság kiszabására került sor. A kiadott 128 db munkavédelmi bírság összege 51.550.000,-Ft volt. A kisebb súlyú veszélyeztetésekre 234 esetben szabálysértési határozatot hoztunk, melyekkel 9.970.000,-Ft szabálysértési bírságot szabtuk ki. Helyszíni szabálysértési bírság alkalmazására 697 esetben került sor összesen 8.361.000,- Ft. összegben.

Ebben az időszakban 19 db eljárási bírság került kiszabásra 1.040.000,-Ft összegben.

A kiszabott szankciók összege összesen 70.921.000,-Ft volt.

2009. év munkaegészségügyi ellenőrzéseinek tapasztalatai

A felügyelők munkaegészségügy területén érdemi határozatokat az alábbi megoszlásban adtak ki: 86 esetben adtak ki tevékenység felfüggesztő határozatot, amelyek esetén a súlyos veszélyeztetés 258 fő munkavállalót érintett, 149 db tevékenységgel, használat felfüggesztő határozat 60 esetben került kiadásra, mely 85 db felfüggesztett munkaeszközt érintett 182 fővel. Az adott időszakban 428 db foglalkozástól eltiltó határozatban 1215 fő dolgozót tiltottunk el a kifogásolt munkavégzéstől. Hiányosság megszüntetését előíró 1133 db határozat került kiadásra, melyekben 2363 pontban intézkedtünk a fennálló hiányosságokra.

A súlyos, több munkavállalót érintő és a többszörös veszélyeztetések esetén munkavédelmi bírság kiszabására került sor.

A 48 db kiadásra került munkavédelmi bírság összege 22.000.000,- Ft volt. A kevésbé súlyos veszélyeztetésekre 50 esetben szabálysértési határozatot hoztunk és szabálysértési bírságot adtunk 2.125.000,- Ft értékben. Helyszíni bírság kiszabására 112 esetben került sor 1.346.000,- Ft összegben.

A kiszabott szankciók összege összesen 25.471.000,- Ft volt.

Kiemelt ágazatok ellenőrzéseinek tapasztalatai:

Célvizsgálatok

2009. II. negyedévben került sor az országosan elrendelt Kikelet II. tavaszi fogyasztóvédelmi ellenőrzés lefolytatására 2009. április 1.-től – 30.-ig terjedő időszakban, továbbá Békés megyében a „Pünkösdi akcióellenőrzés” keretében a gyógy- és wellnessfürdők tevékenységének munkavédelmi vizsgálatára 2009. május 25.-től - június 07.-ig. Országos célvizsgálat keretében elvégeztük a bányászati tevékenységek munkaegészségügyi célvizsgálatát is 2009. június 16.-tól - június 23.-ig tartó időszakban.

2009. III. negyedévben került sor az országosan elrendelt „Kánikula II. nyári fogyasztóvédelmi céllenőrzés” lefolytatására 2009. július 1.-től – 31.-ig terjedő időszakban, továbbá az országosan elrendelt strandfürdők kiegészítő céllenőrzésére 2009. augusztus 05.-től – augusztus 25.-ig. Országos célvizsgálat keretében elvégeztük a szüreti munkálatok és feldolgozási tevékenységek valamint fesztiválok célvizsgálatát is 2009. szeptember 07 – szeptember 27. közötti időszakban.

2009. IV. negyedévben került sor az országosan elrendelt szociális foglalkoztatók ellenőrzésére valamint 2009. 12. 01. – 2009. 12. 31. között a Téli célvizsgálatra.

Kiemelt ágazatok ellenőrzéseinek tapasztalatai:

Rendszeres felügyelői ellenőrzések.

Építőipar I.

A fokozott ellenőrzések ellenére továbbra is rendkívül magas azon munkáltatók száma, ahol az eljáró felügyelők szabálytalanságot tártak fel. A legtöbb veszélyeztetést továbbra is az építőipar területén tartott ellenőrzés során tapasztalták a felügyelők, annak ellenére, hogy ez a szakterület már évek óta fokozott munkavédelmi ellenőrzés alatt áll.

Az építőiparban összességében kevesebb ellenőrzést hajtottunk végre, mint az előző évek hasonló időszakában, aminek alapvető oka az, hogy csökkentek a beruházások, és így az építőipari kivitelezések is. Ennek ellenére az ellenőrzött építés kivitelezési munkaterületeken sok közvetlen veszélyeztetést előidéző hiányosságot tapasztaltak felügyelőink. A kiszabott munkavédelmi bírságok sem hozták még meg a várt eredményt, a munkáltatók még adósak az elvárt megelőzési intézkedésekkel.

Az építőipari munkahelyek túlnyomó többségében a védősisakokat a munkáltató már biztosítja, de azok folyamatos használatát nem követeli meg.

Legtöbb intézkedésre okot adó hiányosságot a leesés elleni védelem hiánya jelentette. A szabad nyílás felől az előírt kialakítású védőkorlát nem volt kiépítve, de a munkavállalók sem viseltek biztonsági hevederzetet vagy zuhanásgátlót, ezekkel a védőeszközökkel a munkavégzés helyszínén legtöbbször nem is voltak ellátva. Egyes esetekben a védőeszköz kötéltetének rögzítési lehetősége nem volt a munkáltató által kijelölve vagy a rögzítés lehetősége nem volt kiépítve.

Az építési állványok tekintetében jelentős előrelépést jelent, hogy a vállalkozások többsége készelemes használ. A legtöbb probléma az állványok építése és bontása idején fordult elő. Egy munkáltatónál szakszerűtlenül és szabálytalanul megépített fémállvány a III. negyedévben összedőlt és az állvány elemek az állványról – annak oszlopáról lemászva – szabálytalanul lejtő munkavállalóra estek, és életveszélyes kimenetelű munkabalesetet okoztak.

Kereskedelem, vendéglátás

A kereskedelmi és a vendéglátó ipari egységek területén a hiányosságok többségét a tároló állványok rögzítéseinek hiányai, a deformálódott és elhasználódott állványelemek, az állványok előtti zsúfolt tárolások, és a padozatok kitérőedezéseiből valamint a felperdült vagy szakadozott szélű padlóburkolatok által okozott botlásveszélyek jelentették.

Az érintésvédelmi felülvizsgálatok rendre elmaradtak, a villamos vezetékek mechanikai sérülésnek kitett elhelyezései valamint a sérült villamos csatlakozó aljzatok használata szintén gyakran előfordult.

Mezőgazdaság

Egyre több korszerű mezőgazdasági erőgéppel és munkagéppel találkoztunk az ellenőrzéseink során, ahol minimális munkavédelmi hiányosságok fordultak elő. A korszerű silózó illetve kukorica csőtörő gépek esetében intézkedésre okot adó hiányosságot a munkaeszközökön alkalmazott idegen nyelvű figyelmeztető feliratok jelentették.

A régebbi gyártmányú mezőgazdasági munkaeszközöket üzemeltető mikro gazdálkodások és vállalkozók körében jellemző volt az erő- és munkagépek védőberendezéseinek a hiánya, a javítóműhelyekben tapasztalható rossz munkakörülmények és az ott található munkaeszközök biztonsági berendezéseinek a hiánya.

Az állattartó telepek vonatkozásában lényegi változás az előző évekhez képest nem történt, a mostoha körülmények többségükönél továbbra is fennállnak, az állagromlás folytatódott. Tapasztalatunk az, hogy a szántóföldi növénytermesztésből kikerült mezőgazdasági erőgépeket még tovább használják az állattartó telepeken, ahol a minimális biztonsági követelményeknek sem felelnek meg.

Feldolgozó ipar

A feldolgozóipar területén a fokozott ellenőrzések ellenére is még sok védőburkolat hiányt vagy elhasználódást, a hegesztési munkahelyek részben történő elkerítését tapasztalták felügyelőink.

Présgépeknél nyitott szerszámok esetében a lábpedálos üzemmód, az esztergagépeken a tokmányburkolatok valamint azok reteszelései hiánya jelentett legtöbb intézkedésre okot adó hiányosságot.

Faipari munkahelyek

A faipari munkahelyeken a faipari szalagfűrészgépek teljesen zárt - kivéve a fűrészszalag munkazónáját – védőburkolatainak hiánya, a faipari körfűrészgép vágószerszámának munkát végző részén az önzáró védőburkolat hiánya, faipari vastagsági gyalugép visszavágást gátló berendezéseinek akadozott működése, a faipari egyengető gyalugép munkát végző késtengelyén az önzáródó védőberendezés hiánya vagy működésképtelensége jelentette a legtöbb felügyelői intézkedésekre okot adó hiányosságot.

Több faipari gép nem rendelkezett vészleállító berendezéssel, a főkapcsoló, illetve indító kapcsoló kikapcsolt állapotában nem volt lezárható. Nem történtek meg a veszélyes faipari munkaeszközök munkavédelmi szempontú előzetes vizsgálati és használatuk elrendelése (munkavédelmi üzembe helyezés) valamint időszakos biztonsági felülvizsgálatai.

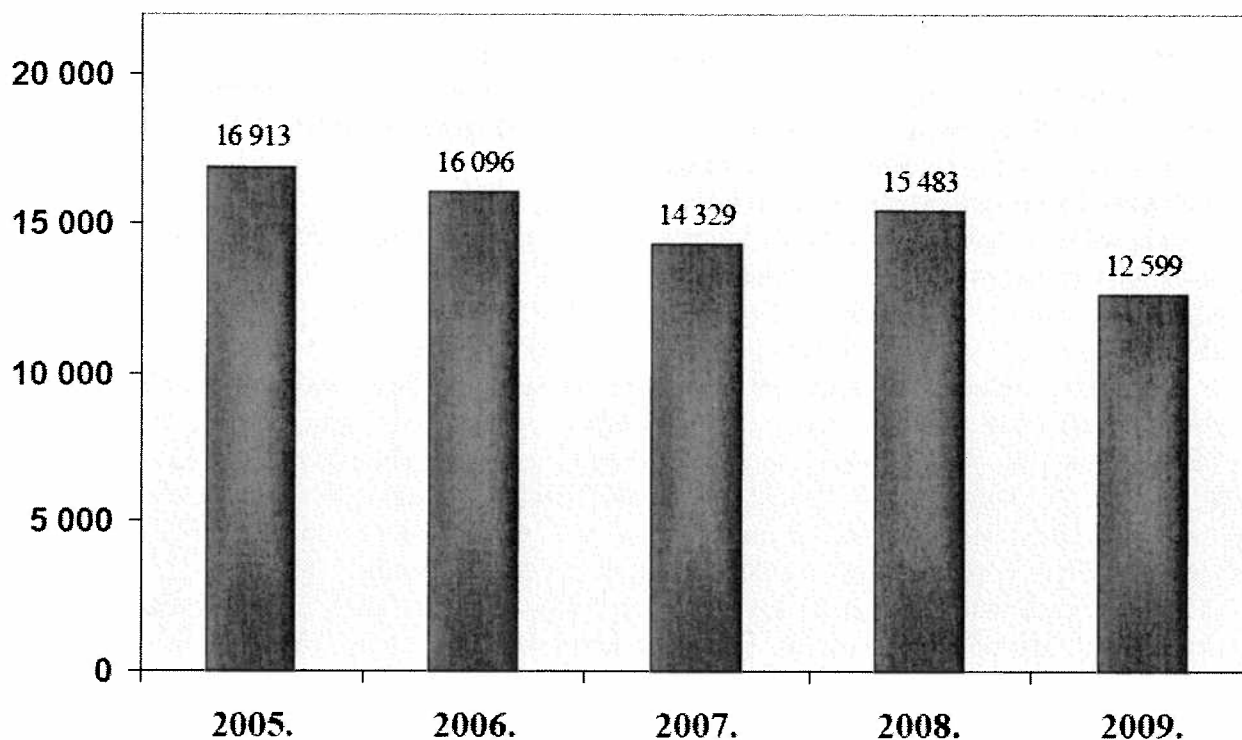
A kockázatértékelések ellenőrzésének tapasztalatai 1.

- Felügyelőségünk az elmúlt évben 5153 ellenőrzést végzett és az ellenőrzéseket követően 12559 határozati intézkedést tett, melynek több mint 6 %-át a kockázatértékelések hiányossága, illetve hiánya miatt kellett alkalmazni. A tárgykörhöz tartozóan 1009 eszköz, tevékenység felfüggesztésére is sor került összesen 83 munkavállalót érintve. A kockázatértékeléssel kapcsolatos intézkedések 15,5 %-át
 - a.) kockázatértékelés hiánya miatt veszélyes munkafolyamatoknál, technológiáknál, munkaeszközöknél (I. veszélyességi osztály), 14,1 %-át
 - b.) kockázatértékelés hiánya miatt nem veszélyes munkafolyamatoknál, technológiáknál, munkaeszközöknél, tevékenységeknél, 42,8 %-át
 - c.) tartalmilag rossz vagy hiányos kockázatértékelés miatt veszélyes munkafolyamatoknál, technológiáknál, munkaeszközöknél, tevékenységeknél, és 27,6 %-át
 - d.) tartalmilag rossz vagy hiányos kockázatértékelés nem veszélyes munkafolyamatoknál, technológiáknál, munkaeszközöknél, tevékenységeknél alkalmazták felügyelőink.
- Az összesen alkalmazott eszköz, tevékenység felfüggesztésének 17,2 %-a az a.), 15,0 %-a a b.), 40,2 %-a a c.) míg 27,6 %-a a d.) pontokban felsoroltakhoz tartozott. Az össz érintett munkavállalói létszám 78,3 %-a az a.) és 21,7 %-a a c.) pontokhoz tartozott.

- Az ellenőrzések tapasztalatai az alábbiak voltak:
 - Az ellenőrzött munkáltatók többsége rendelkezett kockázatértékeléssel, de a kockázatértékelés jelentőségét a munkáltatók egy része még mindig nem érti, így nem érzi annak fontosságát a megelőzés terén sem.
 - A munkáltatók által alkalmazott munkavédelmi szakemberek által készített kockázatértékelések közelítenek a valós állapothoz, de ezeknél is voltak hiányosságok, nem tértek ki például a munkahelyi rákkeltő és egyéb veszélyes anyagokra, veszélyes készítményekre.
 - A kockázatértékelések kockázatbecslései a kóroki tényezőket általában jelölték, azonban az expozíció dózis-hatás összefüggés elemzés, expozíció becslés, mint objektív vizsgálat, vagy a nem kvantifikálható kockázat esetén a tényleges becslés hiányzott, vagy a becslés régi keletű volt.
 - A kockázatértékelésről szóló dokumentációk többsége sablonos volt, gyakorlatilag munkabiztonsági szaktevékenységet végző szakemberek készítették, munkaegészségügyi szaktevékenységet végző nem vett részt, mivel a munkáltató sem tartott erre igényt, csak ellenjegyzéssel tett eleget a munkavédelmi törvényben megfogalmazott ilyen irányú kötelezettségének.
 - A munkaegészségügyi szakember hiánya miatt a kockázatelemzés nem vagy csak felületesen terjed ki a fizikai kóroki tényezők közül a zaj elemzésére. A műszeres mérések több esetben nem történtek meg, amivel a munkáltató bizonyítani tudta volna azt, hogy a zajterhelések nem haladják meg az előírt határértékeket.
 - A kockázatértékelés hiányát a vizsgált munkáltatók 15,5 %-ában I. veszélyességi osztályhoz tartozóan, míg 14,1 %-ában a nem veszélyes kategóriához tartozóan tapasztaltuk.
 - Gyakori hiányossággént tapasztaltuk, hogy a munkáltatók a kockázatértékelések időszakos –évenkénti – felülvizsgálatát elmulasztották.
 - A vizsgált kockázatértékelés többsége mennyiségi hiányosságot tartalmazott, hiányoztak belőle a munkáltatónál alkalmazott veszélyes anyagok, munkaeszközök egy része – általában azok, amelyekkel kapcsolatban munkavédelmi hiányosságok merültek fel -, nem azonosított a veszélyeztetettek köre.
 - A kockázatértékelések egy része áttekinthetetlen volt, a számítógépes programmal készített értékelések a helyszínrre nem voltak adaptálva, tartalmaztak olyan elemeket és kiértékeléseket is, amelyek nem is voltak fellelhetők a vizsgált munkáltatónál.
 - A munkáltatók gyakran nem végezték el a határértékhez kötött vegyi anyagok expozíciójának mérését, a mennyiségi értékelés így elmaradt.
 - Előfordulnak terjedelmes, több százoldalas elemzések is általános és érthetetlen tartalommal, nem derült ki az, hogy a munkáltató milyen tevékenységet folytatott, és semmi értékes információt nem tartalmazott.

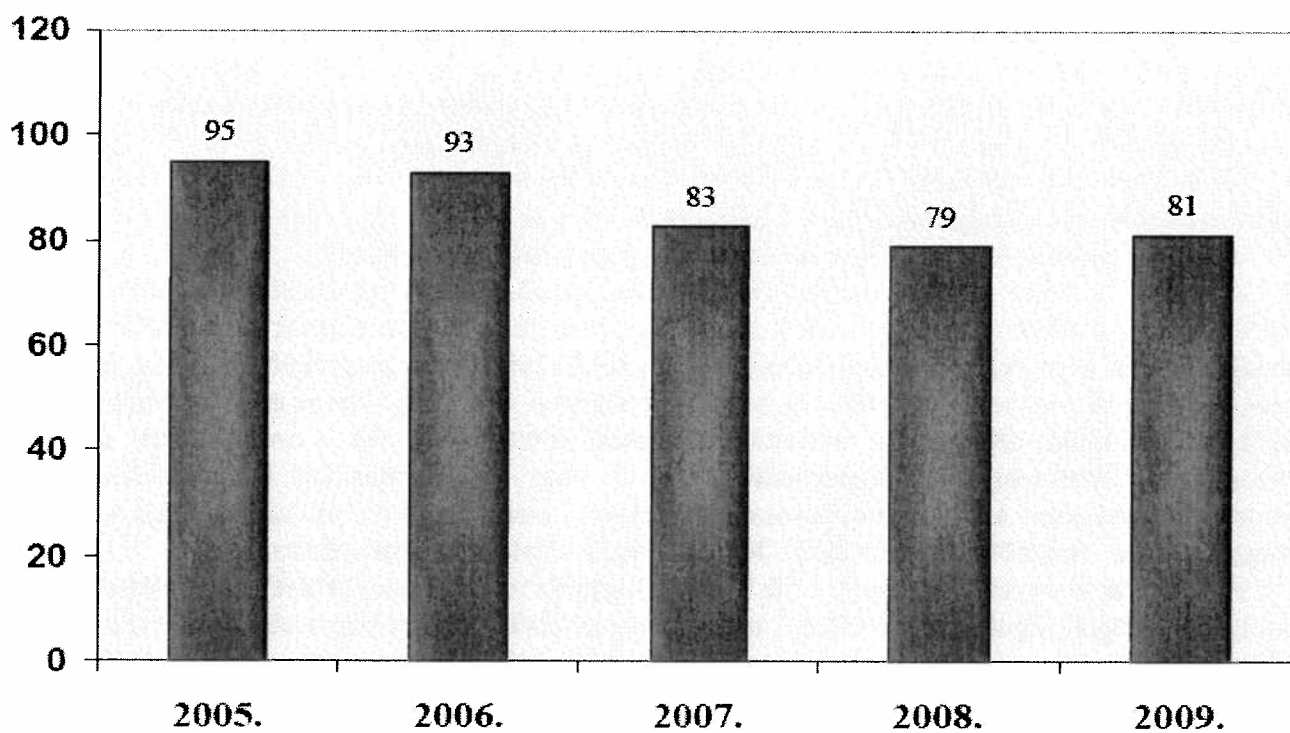
**Munkabalesetek alakulása az előző évek azonos időszakában I.-III. negyedév
ORSZÁGOS ADAT**

Összes munkabaleset

Halálos munkabalesetek alakulása I.-III. negyedév Országos adat

Összes halálos munkabaleset

Foglalkozási betegségek előfordulása:

Illetékességi területünkön 10 bejelentés érkezett foglalkozási megbetegedés gyanújával. Fokozott expozíciós eset bejelentésére, valamint tömeges súlyos veszélyeztetésre nem került sor 2009. évben régióinkban.

A fenti eseteken kívül két esetben jelentette be a maga megbetegedését a munkavállaló, amikor is tájékoztattuk, hogy a jogszabály által előírt orvosi bejelentés elkészítéséért forduljon valamilyen orvoshoz, és az így elkészített bejelentés Felügyelőségünkre érkezésével tudjuk elkezdni a foglalkozási megbetegedés kivizsgálását.

A Régiós Tanácsadó Szolgálat munkája

A tanácsadói szolgálat a Dél-alföldi Munkavédelmi Felügyelőségén 3 fő tanácsadóból áll:

Bács-Kiskun megye	Katona József	76/500-798
Csongrád megye	Melicherné Szabó Éva	76/500-794
Békés megye	Vízhányó László	66/529-452

A tanácsadók feladata a megelőző szempontú tanácsadás, hogy elősegítse a foglalkozás körülményeinek jogszerűbbé és biztonságosabbá tételét, a munkahelyi kockázatok, munkabalesetek és foglalkozási megbetegedések valamint fokozott expozíciós esetek megelőzését. A tanácsadások során a munkáltatókra vonatkozó munkabiztonsági és munkaegészségügyi jogszabályok részletes ismertetése és gyakorlati alkalmazása terén történt tanácsadás, többek között a helyes munkáltatói gyakorlat kialakítására.

Régióink Tanácsadó Szolgálat 2009. évben 1476 tanácsot adott a tanácsadói lapokon részletezett, különböző témakörökben. Telefonon keresztül 1194, személyes helyszíni tanácsadás keretében 255, elektronikus úton 25, levél útján 2 esetben történt tanácsadás. Személyes helyszíni tanácsadás 43 esetben a partner kezdeményezésére, 212 esetben tanácsadói kezdeményezésre valósult meg.

Kihelyezett tanácsadás 4 volt. Elsősorban a mikro- és a kis vállalkozásokat kerestük fel, de kiemelten foglalkoztunk azokkal a munkahelyekkel is, ahol a dolgozók biológiai monitorozása szükséges.

Ezeket a munkahelyeket a munkahely jellegének megfelelően átfogó, teljes körű tájékoztatást adtunk a rájuk vonatkozó munkavédelmi előírásokról, jogszabályokról.

A telefonon történt tanácsadás során különböző, sokszor ismétlődő kérdéseket tettek fel. Leggyakoribb volt a foglalkozás-egészségügyi szolgálatról szóló bejelentési kötelezettséggel, illetve az elsősegélynyújtással, gépkezelői jogosultságokkal, munkabalesetekkel, alkalmi munkavállaló munkaköri orvosi alkalmassági vizsgálatával kapcsolatos kérdés.

A könyvelők, munkáltatók, munkavédelmi szakemberek általában név szerint érdeklődtek, a munkavállalók viszont legtöbb esetben kérték nevük anonim módon való kezelését.

A munkavédelmi képviselők működésével kapcsolatos tapasztalatok

Kismértékben nőtt azon munkáltatók száma, ahol munkavédelmi képviselőt választottak, de továbbra sem eredményes a képviselők működése, nem túl jól viszonyulnak a munkáltatók a munkavédelmi képviselők intézkedéséhez, nagyon kevés helyen van megfelelő lehetőség, iroda, szakirodalom biztosítva. A megítélésük szinte semmit nem változott, viszont az előre bejelentett ellenőrzések során megnőtt az aktivitásuk, ezeken részt vettek, és a munkáltatók ekkor bizonygatták fontosságukat. Tapasztalatunk az is, hogy a választásukat követő felkészítő képzéseken valamint az évenkénti továbbképzéseken – amelyek nem a munkáltatóknál voltak megszervezve - megnőtt az aktivitásuk a tevékenységük ellátásával kapcsolatban.

Az előre nem egyeztetett egyéb célú felügyelői munkavédelmi ellenőrzéseken legtöbbször a szolgálati elfoglaltságuk vagy távollétük akadályozta a munkavédelmi képviselők részvételét. Az ellenőrzéskor az ellenőrzött munkaterületen tartózkodó és munkát végző választott munkavédelmi képviselőket felügyelőink több esetben megkeresték, és véleményüket meghallgatták. Néhány kivételtől eltekintve, az ellenőrzésen részt vevő képviselők észrevételek nélkül, passzív résztvevői voltak az ellenőrzéseknek.

A felügyelőségünkre beérkezett munkabaleseti jegyzőkönyveken a munkavédelmi képviselővel rendelkező munkáltatók általában jelölték a képviselő jelenlétét a munkabaleset kivizsgálásában, de azok kivétel nélkül a munkáltatói balesetvizsgálattal egyetértő véleményt tartalmaztak.

Volt olyan munkáltatói réteg –pl.: Magyar Posta ZRt területi szervezete - ahol a kiállított munkabaleseti jegyzőkönyveken csak azt jelezték, hogy a munkavédelmi képviselő a munkabaleset kivizsgálásában nem vett részt, de annak konkrét oka vagy akadálya az e tárgykörben kiadott figyelemfelhívásunkig a munkabaleseti jegyzőkönyveken nem derült ki.

Problémát jelent, hogy a dolgozók állásukat féltve nem mernek fellépni munkáltatójukkal szemben, mert a munkajogi védelmet nem tartják elégségesnek, azt az arra hajlamos munkáltatók kijátszhatják.

Tapasztalatunk szerint a munkavédelmi érdekképviselő továbbra is gyenge. Kevés azon munkáltatók száma, ahol van, még kevesebb azoké, ahol működik ill. ahol jól működik. A képviselőknek nagyobb a támogatottságuk a régen is tradicionálisan jó munkavédelmi helyzetű cégeknél; pl.: a VOLÁN ZRt-ék, Villeroy and Boch Magyarország ZRt., DÉGÁZ ZRt, UNILEVER Magyarország ZRt stb.

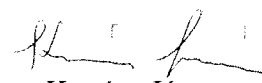
Néhány esetben a munkáltatóktól arról értesültünk, hogy munkavállalóiknál kezdeményeztek ugyan képviselő választást, de a munkavállalók nem éltek a lehetőséggel, mert a későbbiekben nem akartak konfliktus helyzetbe kerülni a munkáltatóval. A TESCO Áruházláncoknál nem választottak munkavédelmi képviselőt, a munkavállalók nem kezdeményeztek képviselő választást, de ezeknél a választásukat a munkáltatók sem szorgalmazták.

A választott munkavédelmi képviselők továbbképzését 2008. évben a MÁV ZRt-nél és a Magyar Posta ZRt.-nél saját hatáskörben, míg a - munkáltatók többségénél kihelyezett helyszíneken - a VEGYIPROP Kft valamint a MTESZ megyei szervezetei által szervezett képzésekbe való bekapcsolódással oldották meg a munkáltatók. A munkavédelmi képviselők képzésében a szervezők felkérésére a régiós munkavédelmi felügyelőség is részt vett.”

Endrődy Károly okl. gépészmérnök, műszaki szakértő előadása „A gázpalackok kezeléséről, tárolásáról, szállításáról, valamint a hegesztés-technikai kockázatok felméréséről és értékeléséről.”

Dr. Váró György a „Munkavédelmi Képviselőkért” Alapítvány kuratórium elnöke előadása a Kockázátértékelés fontosságáról a munkavédelmi tevékenység során. Munkavédelmi képviselők részvétele a kockázátértékelésben. Intézkedési terv készítése és annak ellenőrzése.

Szeged, 2010. február 01.

Kovács János
elnök

